

بسمه تعالی
دانشگاه علوم پزشکی رفسنجان
دانشکده بهداشت

نام درس: اصول و مبانی مدیریت خطر حوادث و بلایا
تعداد واحد: ۲ واحد

دانشجویان: کارشناسی بهداشت محیط و بهداشت عمومی
زمان ارائه: ترم اول (پاییزه) ۱۴۰۰ - ۱۴۰۱

حوادث و بلایا به عنوان واقعیتی تاریخی همراه بشر بوده تعدادی زیادی از مردم را کشته و خسارات زیادی به جامعه تحمیل نموده اند این حوادث مثل زلزله ها ، پاندمی ها ، تغییرات اقلیمی و روندی نگران کننده دارند که نیاز به مدیریت آنها می باشد و این مدیریت بایستی به مرور انجام شده و کاهش خطرات نمود پیدا کند. آمادگی و تامین امکانات در قالب آموزش و تمرین بایستی دائمی باشد و تکرار شود

هدف کلی:

ایجاد مهارت در دانشجویان در زمینه اجرای برنامه مدیریت و شناخت عوامل بروز حوادث و اقدامات ضروری جهت پیشگیری از آنها
شناخت مدیریت بحران و ویژگیهای آن

اهداف اختصاصی:

- آشنایی دانشجویان با مفاهیم و واژه های رایج در مدیریت بلایا و سوانح به شرح زیر
- 1- انواع بلایای طبیعی و ساخته دست بشر
 - 2- تشکیلات و سازماندهی و مدیریت بحران و طرح جامع امداد در کشور
 - 3- ارزیابی آسیب پذیری و خطر نسبت به بلایا و سوانح
 - 4- انجام کمکهای اولیه و نحوه انتقال آسیب دیدگان
 - 5- کنترل بیماریهای واگیر در شرایط اضطراری
 - 6- نیازهای بهداشتی بلا دیدگان و چگونگی رفع این نیازها
 - 7- پیامدهای روانی ناشی از بلایا و نحوه پیشگیری و مقابله با آنها
 - 8- نحوه پیشگیری اولیه و آمادگیهای بهداشتی قبل از وقوع بحران
 - 9- سامانه فرماندهی حادثه، اثرات روانشناختی و پیامدهای بعد از حادثه

روش تدریس:

سخنرانی به صورت مجازی و حضوری- بحث گروهی در گروه مجازی و حضوری - پرسش و پاسخ
ارائه درس در کلاس ، بستر نوید و ادوبی کانکت با توجه به درس
مواد و وسایل آموزشی:

استفاده از کلاس و نرم افزار پاورپوینت ،بستر مجازی نوید، ادوبی ، و گروه ایجاد شده در یکی از شبکه های اجتماعی

نحوه ارزشیابی:

- شرکت در بحث های گروهی تعیین شده و حضور در کلاس یک نمره
- امتحان پایان ترم ۷۵ درصد
- ارایه یک قسمت تعیین شده از درس ۲۵ درصد

جدول زمان بندی مواد درسی (طرح درس روزانه)

جلسه	محتوای درس	ارائه توسط
جلسه اول	- معارفه، بیان انتظارات، اهمیت اقدامات بهداشتی در شرایط، ارزشیابی تشخیصی کلیات بلایا - طبقه بندی، تعریف شرایط اضطراری	خدادادی
جلسه دوم	آشنایی دانشجویان با وضعیت وقوع مخاطرات و بلایا در دنیا، منطقه و ایران و اثرات آنها	خدادادی و یک نفر از دانشجویان
جلسه سوم	تاریخچه وقوانین، مدیریت بحران در شرایط اضطراری - - سازمان های مسئول مملکتی و بین المللی	خدادادی و یک نفر از دانشجویان
جلسه چهارم	اهداف و ارزشیابی خطر و تحلیل مخاطرات و آسیب پذیری در حوادث و بلایا	خدادادی و ۲ نفر از دانشجویان
جلسه پنجم	شیوه های پیشگیری از وقوع بلایا و ارتقاء آمادگی عملکرد برای مقابله موثر با بلایا و حوادث	خدادادی و ۲ نفر از دانشجویان
جلسه ششم	- شیوه های مدیریت و پاسخ موثر حوادث و بلایا در محیط های بهداشتی	خدادادی و یک نفر از دانشجویان
جلسه هفتم	بازیابی پس از بلایا و برگشت به حالت بهتر از قبل	خدادادی و یک نفر از دانشجویان
جلسه هشتم	مخاطرات طبیعی شایع در کشور و اثرات آن	خدادادی و یک نفر از دانشجویان
جلسه نهم	مخاطرات انسان ساخت شایع در کشور و اثرات آن	خدادادی و یک نفر از دانشجویان
جلسه دهم	سامانه فرماندهی حادثه و کاربردهای آن	خدادادی و ۲ نفر از دانشجویان
جلسه یازدهم	- اثرات روانشناختی بلایا و حمایت های اجتماعی و روانی	خدادادی و یک نفر از دانشجویان
جلسه دوازدهم	رویکردهای مدیریت بلایا و کمک های انسان دوستانه داخلی و بین المللی	خدادادی و یک نفر از دانشجویان
جلسه سیزدهم	نحوه انتخاب محل اردوگاه، راه اندازی و مدیریت اردوگاه افراد آسیب دیده تغییر اقلیم و اثرات آن بر سلامتی	خدادادی و ۲ نفر از دانشجویان
جلسه چهاردهم	اثرات بلایا بر بهداشت محیط و نحوه مدیریت آن	خدادادی و یک نفر از دانشجویان
جلسه پانزدهم	بیماریهای شایع در بلایا و شرایط اضطراری و نحوه کنترل آنها	خدادادی و یک نفر از دانشجویان
جلسه شانزدهم	بیماریهای نوپدید و باز پدید و نحوه مدیریت آنها	خدادادی و ۲ نفر از دانشجویان

منابع اصلی معرفی شده

۱. درسنامه سلامت در حوادث و بلایا، اردلان و همکاران، نشر مهرراوش، تهران، ۱۳۹۵
 ۲. اعتبار بخشی بیمارستانی در حوزه مدیریت خطر حوادث و بلایا
 ۳. ابزار جامع ارزیابی خطر در نظام سلامت
 ۴. سناریو های ملی در حوادث و بلایا
 ۵. واژه شناسی حوادث و بلایا
 ۶. دستورالعمل های مدیریت کوید ۱۹
منابع جهت مطالعه بیشتر
 ۱. اصل هاشمی، احمد. اقدامات بهداشتی در شرایط اضطراری. انتشارات اختر. ۱۳۸۳
 ۲. عرب، الهیار. بهداشت در بلایا. انتشارات گلبن. ۱۳۸۰.
 ۳. دکتر کاظم ندافی و همکاران. بهسازی محیط در شرایط اضطراری، مؤسسه علمی فرهنگی نص 1388.
- 6 -The Sphere Project (2011) Humanitarian Charter and Minimum Standards in Disaster Response . Standing Committee for Humanitarian Response (SCHR): Geneva (<http://www.sphereproject.org>)**

- Larry Collins and Thomas D. Schneid. Disaster Management and Preparedness. Lewis Publishers. London 2001
- David Alexander. Principles of Emergency Planning and Management. Oxford University Press. 2002
- UNDP Disaster Management Training Program, An Overview of Disaster Management, 1992
- International Strategy for Disaster Reduction. Live with risk. United Nations. Geneva. 2004
- Asian Disaster Preparedness Center. Community-based disaster risk management. Bangkok. 2006
- William L Waugh. Living With Hazards, Dealing With Disasters: An Introduction to Emergency Management. M.E. Sharpe. 1999
- David Alexander. Natural disasters. Springer. 1999.
- Keith Smith. Environmental Hazards: Assessing Risk and Reducing Disaster. Routledge. 2001
- WHO, Coping with Natural Disasters: The Role of Local Health Personnel and Community, Geneva, 1989
- Landesman LY. Public Health Management of Disasters: The Practice Guide. 2nd ed. American Public Health Association, 2005.
- Noji EK (2 Ed.) The public health consequences of disasters. New York: Oxford University Press, 1997.
- Pan American Health Organization. Natural disasters. Protecting the Public Health.

موفق باشید

خدادادی